

# یک حرف و سه حرف



## از دواج بدون ثبت

\* موافقان معتقدند، با اجباری شدن ثبت، راه برای گرایش به روابط نامشروع باز خواهد شد

دولت از مدتها قبل به دنبال تدوین لایحه ای بود تا تمام قوانین مربوط به خانواده و دعاوی حقوقی مربوط به آن را به طوری که با شرایط امروز جامعه هماهنگ باشد در چندین ماده کنار هم قرار دهد. چند روز قبل سرانجام این کوشش به نتیجه برسد و لایحه ای با عنوان «حمایت از خانواده» به صحن علنی مجلس شورای اسلامی آمد تا به تصویب نهایی برسد و قانون شود. مواد لایحه به طور طبیعی در حال بحث و بررسی بود تا اینکه گفتگوها و اظهار نظرهای نمایندگان محترم مردم به ماده ۲۲ این لایحه رسید، جایی که بحث از دواج موقت بود و نمایندگان در یک دوراهی انتخاب قرار گرفتند. اینکه از دواج موقت در ایران بر اساس قانون نیازمند به ثبت در دفاتر رسمی از دواج باشد یا خیر؟ بر اساس آنچه تا پیش از این در قوانین ایران آمده بود، زن و مرد می توانستند بدون مراجعه به دفاتر رسمی از دواج، به طور موقت از دواج کنند و این تنها از دواج دائم بود که نیازمند طی شدن

بحث شدید و دنباله داری میان نمایندگان در گرفت و ساعتها ادامه داشت به طوری که در نهایت نمایندگان نتوانستند در یک جلسه در این خصوص تصمیم بگیرند. عده ای که مخالف اجباری شدن ثبت رسمی از دواج موقت بودند، به این استدلال پای می فشردند

تشریفات ثبت و حضور شاهد و... بود، اما در لایحه پیشنهادی اینطور آمده بود که اگر از دواج موقت به بارداری زن منجر شد زن و مرد باید به دفتر رسمی از دواج مراجعه و آن را به طور رسمی ثبت کنند تا قابل استناد و پیگیری باشد و از همین لحظه بود که

ضمن اینکه اگر مرد (پدر) در چنین شرایطی که زن از از دواج موقت باردار است، فوت کند باز هم دست داد گاهها برای اثبات از دواج بسیار بسته است چرا که این از دواج در هیچ مرجع رسمی به ثبت نرسیده. از سوی دیگر برخی آزمایشات پزشکی هم که می تواند ارتباط فرزند و مرد (پدر) را نشان دهد، باید توسط برخی اعمال جراحی انجام گیرد که در شرایط بارداری برای زن می تواند خطرناک باشد. علاوه بر این اگر در اثر چنین از دواجی بیماریهای مسری مقاربتی به ویژه

از دواج موقت بدون ثبت رسمی امکان پذیر باشد، گریبان جامعه و دادگاهها را خواهد گرفت و به ناچار باید از دواج موقت نیز نظیر از دواج دائم، مشروط به ثبت و طی تشریفات رسمی باشد. طرفداران این نظر هشدار می دادند که اگر از دواج موقت نیازمند به ثبت نباشد و از دواج منجر به بارداری زن شود، مرد ممکن است با سوء نیت و عدم مسوولیت پذیری، زن را رها کند و به این ترتیب زن نمی تواند دلیلی بر مشروعیت فرزند و انتساب او به پدرش در دست داشته باشد.

## از دواج با ثبت

\* مخالفان می گویند، اگر ثبت اجباری نباشد، چگونه ارتباط فرزند و پدر را اثبات کنند و نسبت به خطرات پزشکی هشدار می دهند

در سوی دیگر این بحث طولانی عده ای دیگر از نمایندگان از خطرات و اشکالاتی می گفتند که اگر

## از دواج به سبک ایرانی

\* ظاهراً چاره این اختلاف نظر، در جایی خارج از مواد قانون پنهان شده است

مواد این لایحه ماهها و ماهها میان کارشناسان و متخصصین در دولت مورد بحث و رسیدگی بوده است و پس از آن در کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی نیز ماهها و هفته ها با حضور نمایندگان و کارشناسان مورد بررسی و اظهار نظر و حک و اصلاح قرار گرفته اما آنطور که پیداست، اختلاف نظر هادر این مساله آنچنان زیاد است که گفتگوها و بررسی های گذشته، حتی هنگامی که به ساعتها اظهار نظر و بحث در

آن است که برخی روابط اجتماعی از دستان قانون و قانونگذار دور می افتد و تنها با ابزار قانون نمی توان آنها را قاعده مند کرد و به سمت و سوی مورد نظر نخبگان و اهل فن و کارشناسان برسد. بلکه برای اصلاح این روابط نیازمند تولد فرهنگ جدید و تربیت فرهنگی هستیم تا این ابزار با نفوذ و قدرتی که دارد آنها را کنترل کند. اینکه از دواج موقت به طور قانونی و شرعی می تواند جلوی برخی مفاسد را در جامعه سد کند و به نیازمندان از دواج که شرایط و امکانات از دواج دائم را ندارد کمک کند را اکثریت جامعه می پذیرد اما با کمک نهادهای آموزشی و فرهنگی باید در بلندمدت، فرهنگی در جامعه ایجاد شده و چنان قدرت بگیرد که اگر کسی یا کسانی از ابزار قانونی از دواج موقت جهت هوسرانی خود بهره داری کردند، خانواده ها،

صحن علنی مجلس شورای اسلامی و میان نمایندگان مردم هم اضافه شد، همچنان به نتیجه مورد اتفاق نظر همگان نرسیده است. بی دلیل هم نیست، چرا که اگر از سطح نخبگان و کارشناسان هم پابین آمده و میان مردم عادی جامعه هم برویم، نظرات درباره از دواج موقت و چگونگی اجرای آن کاملاً به ۲ دسته مقابل هم تقسیم می شود، گروهی موافق و گروهی مخالف که پس از سالها که از بسته شدن عقده های از دواج موقت در جامعه ایران می گذرد، همچنان جامعه به یک نتیجه منطقی نرسیده است که آیا باید راه را برای چنین رابطه ای کاملاً باز و آزاد گذاشت یا آن را محدود و محصور نمود؟ آنچه از میان این گفتگوها و اختلاف نظر ها به چشم می آید و بر بررسی مصادیق از دواج موقت در ایران هم آن را تا حدود زیادی تایید می کند